

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 10P/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922200414
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Csank
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2022:6922200414.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Petrom Csankom vo veci starostlivosti o maloleté deti: O. B., nar. XX. XX. XXXX a F. B., nar. XX. XX. XXXX, deti rodičov, matka: O. N., rod. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. N. XXX, t. č. bytom Z. X/A, F. Z. a otec: O. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, Komenského 7, Banská Bystrica, maloleté deti v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote o návrhu matky maloletých detí na zmenu rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom a určenie výživného takto

r o z h o d o l :

I. Maloletý O. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletý F. B., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matky maloletých detí, pričom obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Otec maloletých detí O. B., nar. XX.XX.XXXX je povinný platiť na výživu maloletého O. B., nar. XX.XX.XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa určeného podľa osobitného zákona a to mesačne, počnúc dňom 11. 2. 2022, vždy do 25.-ého dňa tohoktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí.

III. Otec maloletých detí O. B., nar. XX.XX.XXXX je povinný platiť na výživu maloletého Romana Gajdoša, nar. 22.12.2009 výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa určeného podľa osobitného zákona a to mesačne, počnúc dňom 11. 2. 2022, vždy do 25.-ého dňa tohoktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí.

IV. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 11. 2. 2022 do 28. 2. 2022 vo výške 29,87 Eur na maloletého Michala Gajdoša, nar. 25. 11. 2008 je otec maloletého dieťaťa povinný zaplatiť k rukám matky maloletého dieťaťa do 30. 4. 2022.

V. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 11. 2. 2022 do 28. 2. 2022 vo výške 29,87 Eur na maloletého F. B., nar. XX. XX. XXXX je otec maloletého dieťaťa povinný zaplatiť k rukám matky maloletého dieťaťa do 30. 4. 2022.

VI. Styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje.

VII. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 7P/37/2021-27 zo dňa 18.05.2021.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ŏ v o d n e n i e :

1. Matka maloletých detí podala na tunajší súd návrh, ktorým sa domáhala zmeny rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 7P/37/2021-27 zo dňa 18. 05. 2021, a to tak, že maloleté deti budú zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bude zaviazaný prispievať na ich výživu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona. V návrhu uviedla, že návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti odôvodňuje tým, že otec maloletých detí O. B. bol odsúdený na výkon trestu odňatia slobody a podľa jej vedomostí nastúpil do výkonu trestu v Banskej Bystrici dňa 26. 12. 2021. Navrhovateľka do 09. 02. 2022 pracovala v Rakúsku ako opatrovateľka seniorov približne tri roky. Z uvedeného dôvodu musela svoju činnosť v Rakúsku pozastaviť, nakoľko sa o maloleté deti počas výkonu povolania v Rakúsku nemal kto postarať. V súčasnosti plánuje s maloletými deťmi vycestovať do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, kde žije a pracuje aj jej partner a majú tam zabezpečené bývanie. Aj navrhovateľka tam má prísľub práce, pričom jej priateľ predbežne zariadil aj súhlas s nástupom maloletých do základnej školy.

2. Otec maloletých detí sa vyjadril k návrhu matky podaním zo dňa 22. 03. 2022, v ktorom uviedol, že je pravdou, že dňa 31. 01. 2022 nastúpil do výkonu trestu, ale nie je pravdou, že sa o deti nemá kto starať. Kým je vo výkone trestu sa o jeho synov stará jeho mama R. B.. Deti by mali byť momentálne pri nej, ale nie sú, nakoľko ich matka ich v dohodnutý deň nedoniesla a nevie, kde sa s deťmi nachádza. Dozvedel sa, že deti dokonca vyhlásila zo školy, kde povedala, že berie deti do zahraničia. On aj s jeho rodinou sú zúfalí, keďže nemajú žiadne informácie, kde deti sú a či sú v poriadku. Z adresy G. XX, čo je ich trvalá adresa odcudzila pasy a všetku dokumentáciu, čo sa týka detí. S podaným návrhom nesúhlasí, vždy sa o svojich synov staral a naďalej sa starať chce. Kým sa vráti domov, tak sa o nich postarajú starí rodičia, ktorí mu vždy pomáhali, keďže ich matka nebola vzornou a spoľahlivou matkou a neraz ich už opustila. Podľa jeho názoru pri matke deti nie sú vo vhodných podmienkach, má obavy o ich duševné zdravie.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, rodnými listami maloletých detí, trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 0T/6/2019, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z pohovoru s matkou a zo sociálneho zisťovania pomerov matky a maloletých detí zo dňa 22. 02. 2022, správou R. Š. A.. G. C. S. F. Z. o hodnotení žiakov, rozhodnutiami Základnej školy A.. G. C. S. F. Z. o povolení individuálneho vzdelávania v zahraničí, výpisom z účtu matky, nájomnou zmluvou matky, vyjadrením otca k návrhu zo dňa 22. 03. 2022, výsluchom rodičov maloletých detí a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/37/2021-27 zo dňa 18. mája 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06. 07. 2021 súd schválil dohodu rodičov v znení: „Maloletý O. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletý F. B., D.. XX.XX.XXXX sa zverujú do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že v starostlivosti matky budú maloleté deti dva týždne a nasledujúce dva týždne budú maloleté deti v starostlivosti otca, pričom rodičia si deti prevezmú vždy vo štvrtok o 16.00 hod. v mieste bydliska druhého rodiča. Výživné sa neurčuje.“

5. Lustráciou v Zbore väzenskej a justičnej stráže súd zistil, že otec maloletých detí O. B. nastúpil na výkon trestu odňatia slobody dňa 31. 01. 2022 na základe rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 0T/6/2019, ktorý vykonáva v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica.

6. Výsluchom navrhovateľky, matky maloletých detí súd zistil, že trvá na podanom návrhu v plnom rozsahu, o deti sa sama stará od februára 2022 s tým, že zanechala živnosť v F., aby sa mohla deti starať. Teraz býva v V. S. J., XX Y. Z., kde má prenajatý byt, za ktorý platí 650 libier mesačne. Bývajú tam s ňou aj maloleté deti s tým, že sa distančne vzdelávajú na R. Š. C. S. F. Z.. Navrhovateľka ovláda dobre anglický jazyk a maloleté deti taktiež veľmi dobre. Pracuje ako opatrovateľka a jej príjem je 879,46 libier za dva týždne. Z príjmu, ktorý má, zvláda starostlivosť o maloleté deti. Súdu predložila kópiu nájomnej zmluvy a výpis z účtu.

7. Výsluchom otca maloletých detí súd zistil, že s návrhom nesúhlasí, nakoľko sa matka detí o ne nevie postarať, deti sú buď vo R. alebo N., alebo inde, matka im zabezpečí iba minimálny štandard spočívajúci v ošatení a pod., ale nedáva im žiadnu inteligenciu ani slušnosť. Matka má aj dcéru aj syna a tí nežijú normálnym spôsobom života. Otec uviedol, že je vo výkone trestu odňatia slobody od 31. 1. 2022 pre marenie výkonu úradného rozhodnutia. Je cca desaťkrát súdne trestaný za marenie výkonu úradného rozhodnutia ako aj vo vzťahu k jeho bývalej partnerke. Nie je zaradený do práce a nemá príjem.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podal súdu správu z pohovoru s matkou a zo sociálneho zisťovania pomerov matky a maloletých detí, v ktorej okrem iného uviedol: „Matka a maloleté deti žijú v 1-izb. byte na ulici Stavbárov 2/A v Rimavskej Sobote. Jednoizbový byt pozostáva z jednej obytnej miestnosti a príslušenstva - kuchyne, kúpeľne, WC a predizby. Bývanie vyhovuje potrebám členov rodiny. V byte sú vytvorené vhodné podmienky na prípravu stravy. Matka má ukončené základné vzdelanie, do 09.02.2022 pracovala ako SZČO - opatrovateľka v F. a jej posledný mesačný príjem predstavuje sumu XXXX€. Pravidelné výdavky: bývanie - 280,00€ mesačne zahŕňa nájomné, elektrinu, plyn, ústredné kúrenie, ďalej náklady spojené s povinnou školskou dochádzkou, stravovaním v ZŠ, kredit na mobil, výdavky na stravu, hygienu, ošatenie, obuv a iné nepredvídateľné výdavky. Maloleté deti O. V. F. navštevujú siedmy a šiesty ročník ZŠ A.. G. C., W. XXX/X, F. Z.. Maloletý O. je vo veku dovŕšených 13 rokov, navštevuje hematologickú ambulanciu. Maloletý F. je vo veku dovŕšených 12 rokov a jeho zdravotný stav nevyžaduje odbornú lekársku starostlivosť. Matka uviedla, že trvá na svojom návrhu na zmenu zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, nakoľko otec maloletých detí je v súčasnosti v ÚVTOS v H.. Matka z uvedeného dôvodu musela ukončiť SZČO ako opatrovateľka v F., pretože v čase jej neprítomnosti nemá kto zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Stará matka maloletých detí, pani B. sa vyjadrila, že ona sa už o vnukov starať nedokáže zo zdravotných dôvodov, o čom má matka zvukový záznam. Z vyššie uvedených dôvodov a nemožnosti nájsť si zamestnanie na Slovensku sa matka rozhodla zatiaľ dočasne vycestovať do Z. G. S. a Z. Í.F. za účelom hľadania práce a vykonania pracovného pohovoru v spoločnosti, kde má príslub zamestnania ako balička testov na Covid-19. Priateľ matky, M. H., ktorý tam pracuje ako stavbyvedúci zabezpečil predbežne maloletým vzdelávanie na tunajšej ZŠ. Matka zabezpečila maloletým deťom povinnú školskú dochádzku v R. A.. G. C.C. individuálnou formou a predložila rozhodnutie uvedenej ZŠ o povolení individuálneho výchovného vzdelávania v zahraničí. U maloletého O. evidujeme veľmi dobrý školský prospech, u maloletého F. evidujeme priemerný školský prospech. V spise maloletých detí evidujeme úradné záznamy z pohovoru s matkou a jej oznámenia o skutočnosti, že v čase keď boli maloleté deti v starostlivosti otca, nepripravil maloleté deti na povinnú školskú dochádzku, resp. nemali možnosť plniť povinnú školskú dochádzku, pretože otec s nimi a so súčasnou partnerkou odchádzal na chalupu. Po návrate matky z práce v F. bol problém s odovzdávaním maloletých detí, ktoré jej odovzdal bez školských tašiek, pomôcok a taktiež bez zimnej bundy. Matka musela tieto skutočnosti riešiť so ZŠ, v ktorej ich otec z vyučovania neospravedlnil. K podobným situáciám dochádzalo aj počas plnenia povinnej školskej dochádzky v R. C.. Matka ďalej uviedla, že má vedomosť o tom, že otec požíva návykové látky, maloletým deťom zakazoval kontaktovať sa s matkou v čase jej neprítomnosti, stalo sa že mobily, ktoré deťom zakúpila otec predal a opakovane jej odovzdával maloleté deti bez ošatenia, elektroniky, ktoré matka zakúpila. Matke bolo poskytnuté sociálne poradenstvo, že do Z. G. S. N. a Z. Í. môže vycestovať len dočasne za účelom vykonania pracovného pohovoru a hľadania práce, a pre maloleté deti musí mať zabezpečené dočasné individuálne vzdelávanie a taktiež, že je potrebné podať na OS RS návrh na zmenu zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti ako aj návrh na povolenie na trvalé vycestovanie s maloletými deťmi. Následne sa musí zúčastniť súdneho pojednávania. Maloleté deti boli vo veci vycestovania do zahraničia dopytované a uviedli, že chcú žiť s matkou a taktiež s ňou vycestovať do zahraničia. Vzhľadom na zistené skutočnosti orgán SPODaSK navrhuje, aby maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, nakoľko táto disponuje dostatočnými rodičovskými kapacitami pre zabezpečenie zdravého fyzického, psychického i sociálneho vývinu maloletých detí. Matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté deti, otec je v súčasnosti v ÚVTOS a nie je viac v možnostiach starej matky, aby zabezpečovala riadnu starostlivosť maloletým deťom a suplovala tak neprítomnosť a nestarostlivosť otca maloletých detí. Navrhujeme, aby otec bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou k maloletým deťom v sume 30% zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje.“

9. Kolízny opatrovník maloletých detí ďalej na pojednávaní uviedol, že v súčasnosti matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté deti a práveže zo strany otca dochádzalo k pochybeniam vo výchove, deti nechodili do školy a otec chcel zmeniť ich ošetrujúcu lekárku, pretože tá od neho pýtala rôzne potvrdenia,

čo on nedokladal. Čo sa týka jeho starostlivosti o deti v rámci striedavej starostlivosti, tá nebola riadne zabezpečovaná a matka sa niekedy ani nevedela skontaktovať s deťmi. V čase šetrenia boli deti doma a vyjadrili sa výslovne, že chcú zostať v starostlivosti matky. Matka má jazykové znalosti a odišla do V., aby zabezpečila rodine vyšší príjem. Deti v rámci kontaktu s kuratelou boli vždy čisto oblečené, ošatené a veselé. Deti chcú zostať s matkou, ktorá je podľa názoru kolízneho opatrovníka schopná zabezpečiť ich riadny fyzický, psychický a sociálny vývin. Čo sa týka starej matky, tá nám výslovne uviedla, že so synom sú skutočne problémy a že sa matka o deti riadne stará.

10. Z trestného rozkazu OT/6/2019 súd zistil, že otec maloletých detí dňa 14.01.2019 o 01.00 h viedol ako vodič osobné motorové vozidlo továrenskej značky O. Y. XXX s evidenčným Č.Z. Z. F. D. V. R. (W.), v meste F. Z. po miestnej komunikácii na X. Š., kde bol zastavený a následne kontrolovaný C. L.. Č. A. O. M. N. N. - Pracovisko M., kde lustráciou v evidencii vodičov na operačnom stredisku Banská Bystrica bol zistené, že trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. OT/87/2014 zo dňa 21.12.2014, právoplatným a vykonateľným toho istého dňa, mu bol okrem iného pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní piatich rokov, teda od 21.12.2014 do 21.12.2019, teda maril výkon rozhodnutia súdu tým, že vykonával činnosť, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie súdu o zákaze činnosti, tým spáchal prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno d/ Trestného zákona. Za to bol odsúdený podľa § 348 ods. 1 Tr. zákona s prihladnutím na ustanovenie § 36 písm. l/ Tr. zákona, § 37 písm. m/ Tr. zákona, § 38 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 353 ods. 2 písm. a/ Tr. poriadku na trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona sudca pre prípravné konanie obvinenému výkon trestu podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona sudca pre prípravné konanie určil skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Taktiež mu uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní 42 mesiacov. Uznesením zo dňa 27. júla 2021 mu súd v uvedenom konaní nariadil trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. OT/6/2019 zo dňa 14.01.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.01.2019. Dôvodom nariadenia výkonu trestu odňatia slobody bolo, že odsúdený počas plynutia skúšobnej doby v predmetnej veci Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. OT/6/2019 nevedol riadny život, pretože rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. OT/100/2020 zo dňa 19.11.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2020 bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní 4 rokov. Skutok, pre ktorý bol odsúdený v tejto trestnej veci spáchal dňa 11.10.2020, teda bez akýchkoľvek pochyb v čase plynutia skúšobnej doby v predmetnej trestnej veci Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. OT/6/2019.

11. Súd lustráciou zistil, že na tunajšom súde prebieha ďalšie konanie týkajúce sa maloletých detí O. B., nar. XX. XX. XXXX a F. B., nar. XX. XX. XXXX, a to na základe návrhu matky, ktorá sa domáha udelenia povolenia s vycestovaním maloletých detí do zahraničia. Toto konanie doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Pojednávanie konané dňa 24. 03. 2022 bolo odročené za účelom vykonania ďalšieho dokazovania.

12. Súd návrh otca maloletých detí na predvolanie detí a ich vypočutie psychológom zamietol. Súd akcentuje, že je povinný v zmysle čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 zákona o rodine, resp. § 38 ods. 1 a 2 CMP v konaní týkajúcom sa osobnej starostlivosti o maloleté deti zisťovať, či deti boli s ohľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť schopné vyjadriť samostatne svoj názor, či vôbec a v kladnom prípade z akých zdrojov ich názory zisťoval a či a akým spôsobom prihladol na ich prípadné názory. V predmetnom konaní súd názor detí zisťoval prostredníctvom oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, čo vyplýva zo správy z pohovoru s matkou a zo sociálneho zisťovania pomerov matky a maloletých detí ako aj z výsluchu kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 24. 03. 2022. Maloleté deti pri pohovore v ich domácom prostredí uviedli, že chcú žiť s matkou a taktiež s ňou vycestovať do zahraničia. Táto skutočnosť nebola v konaní rozporovaná ani nijako spochybnená, nebolo zo strany otca zdôvodnené, čo sa má výsluchom maloletých detí preukázať, maloleté deti jednoznačne vyjadrili svoj názor pri osobnej návšteve kolízneho opatrovníka, preto súd nevidel žiadny dôvod pre ich predvolanie na súd a vypočutie, keďže by išlo o zbytočnú traumatizáciu maloletých detí.

13. Podľa Čl.5 Základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa, prípadne súdom schválenej dohody rodičov o výchove maloletého dieťaťa len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. Tak je to obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre prospešný vývoj dieťaťa (R 97/1967).

20. Ustanovenie § 26 Zákona o rodine zakotvuje v oblasti tzv. hmotného (rodinného) práva klauzulu „rebus sic stantibus“, čiže zásadu zmeny pomerov ako ťažiskové pravidlo pre rozhodovanie vo veciach úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Podstatou tejto zásady je to, že konkrétna úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu má byť podľa možnosti čo najstabilnejšou a k zmenám v nej má dochádzať len vtedy, ak tu nastala taká zmena okolností rozhodujúcich pre vydanie rozhodnutia, pre ktorej nástup už skoršiu úpravu nemožno považovať za udržateľnú (a kedy tak záujem maloletého dieťaťa na riadnom vývine musí prevážiť nad hľadiskom stability najmä tzv. výchovných pomerov k nemu). Zmenou pomerov v zmysle vyššie uvedeného je len podstatná zmena okolností významných pre rozhodovanie, ku ktorej možno zásadne dospieť iba porovnaním okolností existujúcich tu v čase skoršieho rozhodovania (na jednej strane) a rozhodovania o navrhovanej zmene (na strane druhej). Pre rozhodnutie vo veci samej sa pritom vyžaduje náležité (nespochybniteľné) preukázanie skutočností významných pre rozhodnutie požadované návrhom na začatie konania. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obom rodičom. Pri rozhodovaní súdu o zmene právoplatného rozsudku v týchto veciach nejde o nové rozhodnutie, ale len o porovnanie stavu v čase pôvodného rozhodovania s neskoršími okolnosťami za účelom posúdenia, či sa zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre úpravu výkonu rodičovských práva a povinností či určenia výživného. Musí ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia.

21. Súd zhodnotil vykonané dôkazy a dospel k záveru, že návrh matky maloletých detí je dôvodný v plnom rozsahu, preto rozhodol, že maloletý O. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletý F. B., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matky maloletých detí, pričom obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (výrok I.). Súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/37/2021-27 boli zverené maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že v starostlivosti matky budú maloleté deti dva týždne a nasledujúce dva týždne budú maloleté deti v starostlivosti otca. Otec však dňa 31. januára 2022 nastúpil na výkon trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, t. j. do 31. 7. 2023. Za tejto faktickej situácie je realizácia rozsudku 7P/37/2021-27 nemožná a súd považuje predchádzajúcu úpravu rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloleté deti za takú, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre prospešný vývoj maloletých detí, ide o úpravu neudržateľnú a záujem maloletých detí na riadnom vývine tu jednoznačne prevažuje nad hľadiskom stability výchovných pomerov k nim. Pri rozhodovaní súd prihliadal v prvom rade na záujem maloletých detí, pričom kolízny opatrovník zdôraznil, že matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté deti, tieto sa samé vyjadrili, že chcú zostať v starostlivosti matky, matka je schopná zabezpečiť ich riadny fyzický, psychický a sociálny vývin. V súčasnosti bývajú v prenajatom byte v meste J. S. Z. G., matka je zamestnaná a deti sa dištančne sa vzdelávajú na R. C., F. Z. na základe rozhodnutí tejto základnej školy. Zverenie maloletých do výlučnej osobnej starostlivosti matky je teda nepochybne v ich záujme. Len na okraj súd poznamenáva, že zásadnú zmenu okolností, ktoré odôvodňujú zmenu pôvodného rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloletých si zapríčinil sám otec maloletých detí, keď počas plynutia skúšobnej doby vo veci Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. 0T/6/2019 nevedol riadny život, pretože ďalším rozsudkom bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia.

22. Súd súčasne podľa § 62 zákona o rodine uložil otcovi povinnosť platiť na výživu obidvoch maloletých výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona a to mesačne, počnúc dňom 11. 2. 2022, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí. Súd pri rozhodovaní zohľadnil skutočnosť, že otec maloletých je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, nie je pracovne zaradený a nemá žiaden príjem (výroky II. a III.). Vzhľadom k tomu, že počiatok vyživovacej povinnosti stanovil súd na deň 11. 02. 2022, t. j. od podania návrhu na súd, súčasne rozhodol aj o nedoplatku na výživnom, a to tak, že nedoplatok na výživnom za obdobie od 11. 2. 2022 do 28. 2. 2022 vo výške 29,87 Eur na maloletého O. B., nar. XX. XX. XXXX je otec maloletého dieťaťa povinný zaplatiť k rukám matky maloletého dieťaťa do 30. 4. 2022 a nedoplatok na výživnom za obdobie od 11. 2. 2022 do 28. 2. 2022 vo výške 29,87 Eur na maloletého F. B., nar. XX. XX. XXXX je otec maloletého dieťaťa povinný zaplatiť k rukám matky maloletého dieťaťa taktiež do 30. 4. 2022 (výroky IV. a V.).

23. Súd taktiež rozhodol (výrok VI.), že styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje, a to z dôvodu, že rodičia maloletých detí styk s maloletými upraviť nežiadali. Matka maloletých detí výslovne v návrhu uviedla, že navrhuje rozhodnutie, ktorým styk otca s maloletými neupravuje. Otec sa k otázke styku s maloletými nevyjadril a vzhľadom na súčasný výkon trestu odňatia slobody je realizácia osobného styku s maloletými deťmi fakticky nerealizovateľná. Iných foriem styku alebo informovania o maloletých sa ich otec v konaní nedomáhal.

24. Keďže súd podľa § 26 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine v spojitosti s § 121 Civilného mimosporového poriadku v tomto rozhodnutí skonštatoval zmenu pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom, týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 7P/37/2021-27 zo dňa 18.05.2021 (výrok VII.).

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VIII.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať otec maloletých detí odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie,

proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Matka maloletých detí a kolízny opatrovník po vyhlásení rozsudku uviedli, že sú s ním spokojní a vzdávajú sa odvolania voči nemu.